281.6
Գ-61

ԳԻՐՔ
ԱՂՕԹԻՑ

Վասն ամ՛ ցեղ
Պատահմանց որք գան ՚ի վերայ
մարդոյն ։

Սրբոց աղաւթեւքն զմեզ տէր
պահպանեսցէ ։
Ամէն ։

Տպեալ հրամանաւ տ՛ն
Զաքարիայ արքեպսն
և բարեկարգ Պատ-
րիարքի ։

Ի ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՊՕԼԻՍ ։

Յամի Տեառն 1798 ։

՚Ի Մուպիէրոս Պօղոսի ։

Ա:

Աղօթք Արարեալ Տեառն Ներսէսի Հայոց կաթուղիկոսի

Հաւատով խոստո-
վանիմ և երկիր-
պագանեմ քեզ
Հայր և Որդի և
Սբ̃ Հոգի. անեղ և անմահ
բնութիւն. արարիչ հրեշտա-
կաց և մարդկան և ամ̃ եղե-
լոց. և ողորմեա քո արարա-
ծոց և ինձ բազմամեղիս:

Ճա

Հաւատով խոստովանիմ և
երկիր պագանեմ քեզ՝ ան-
բաժանելի լոյս միասնական
ս̄բ երրորդութի̄ և մի ա̄ծու-
թի̄․ արարիչ լուսոյ և հա-
լածիչ խաւարի․ հալածեա
՚ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մե-
ղաց և անգիտութե̄ և լուսա-
ւորեա զմիտս իմ ՚ի ժա-
մուս յայսմիկ աղօթել քեզ
՚ի հաճոյս՝ և ընդունել ՚ի
քէն զխնդրուածս իմ և՛։
Հայր երկնաւոր ա̄ծ ճշմա-
րիտ որ առաքեցեր զոր-
դին քո սիրելի ՚ի խնդիր
մոլորեալ ոչխարին մեղայ
յերկինս և առաջի քո ըն-
կալ զիս ոպ̄ զանառակն որ-
դին

դէին և զգեցո՛յ ինձ զպատ_
մուճանն զառաջին զոր մեր
կացայ մեղօք. և ողորմ'':
Որդի այ՟ ած՟ ճշմարիտ՝ որ
խոնարհեցար ՚ի հայրական
ծոցոյ՝ և առեր մարմին ՚ի
սրբոյ կուսէն մարիամայ վա՟
մերոյ փրկութե՟. խաչեցար
և թաղեցար և յարեար ՚ի
մեռելոց և համբարձար փառ
օք առ հայր՝ մեղայ յեր,
կինս և առաջի քո. յիշեա՛
զիս որպ՟ զաւազակն յորժամ
գաս արքայութե՟ քում և'':
Հոգի այ՟ ած՟ ճշմարիտ որ
իջեր ՚ի յորդանան և ՚ի վեր
նատունն. և լուսաւորե_
ցեր զիս մկրտութե՟ սբ՟ աւա

զա

զանին մեղայ յերկինս և
առաջի քո. մաքրեա՛ զիս
վերստին ա̄ծային հրով
քով՝ ո̄պ հրեղէն լեզուօք
ս̄բ զառաքեալսն. և՛՛:

Անեղ բնու̄թ մեղայ քեզ՝
մտօք իմովք՝ հոգւով և
մարմնով իմով. մի՛ յիշեր
զմեղս իմ զառաջինս վ̄ս ան
ուանդ քում ս̄բյ. և՛՛:

Տեսող ա̄մի մեղայ քեզ
խորհրդով բանիւ և գոր
ծով. ջնջեա՛ զձեռագիր
յանցանաց իմոց՝ և գրեա՛
զանուն իմ 'ի դպրութեան
կենաց. և՛՛:

Քննող գաղտնեաց մեղայ
քեզ՝ կամայ և ակամայ՝ գի

տու

տու̃թ և անգիտու̃թ. Թո
ղու̃թ շնորհեա մեղաւորիս
զի 'ի ծննդենէ մ̃ր աւազա
նին մինչև ցայսօր մեղուցե
եմ առաջի ա̃ծուծոյ քոյ
զգայարանօք իմովք և ա̃մ
անդամօք մարմնոյս. և՛՛։
Մեղանչեալ ե̃մ՝ Տէր պա
հապան աչաց իմոց զեր
կիւղ քո մ̃ր՝ ոչ ես հայցի
ալուաւ. և ականջաց իմոց
ոչ ախորժել լսել զբանս չա
րու̃թ. և բերանոյ իմոյ ոչ
խօսել զստու̃թ. և սրտի ի
մոյ ոչ խորհել զչարու̃թ.
և ձեռաց իմոց ոչ գործել
զանիրաւու̃թ. և ոտից իմոց
ոչ գնալ 'ի ճանապարհս անօ

րընթացն․ այլ ուղղեա՛ զշաւ
իղս ոտից լինել միշտ ըստ
պատուիրանաց քոց ամի․ և՛
հուր կենդանի քս՟ զհուր
սիրոյ քոյ զոր արկեր յեր
կիր՝ բորբոքեա՛ յանձն իմ․
զի այրեսցէ զախտս հոգւոյ
իմոյ և սրբեսցէ զխիղճ
մտաց իմոց՝ և մաքրեսցէ
զմեղս մարմնոյ իմոյ․ և վա
ռեսցէ զլոյս գիտութեան քո
'ի սրտի իմում․ և ո՛։
Իմաստութիւն հօր յս՟, տուր
ինձ իմաստութիւն զբարիս խոր
հել և խօսել և գործել ա
ռաջի քո յամ ժամ 'ի չար
խորհրդոց՝ 'ի բանից և'ի
գործոց փրկեա զիս․ և՛։

Կամեցող բարեաց մեր կա
մարար մի՛ թողուր զիս ՚ի
կամս անձին իմոյ գնալ. այլ
առաջնորդեա ինձ լինել
միշտ լաւ կամաց քոց բա-
րեսիրաց. և ողոր՛՛։

Արքայ երկնաւոր տուր ինձ
զարքայութի՛ քո՝ զոր խոստա
ցար սիրելեաց քոց և զօ
րացո՛ զոգիս իմ ատել ըզ
մեղս՝ և սիրել զքեզ միայն՝
և առնել զկամս քո. և՛՛։

Խնամող արարածոց՝ պա-
հեա՛ նշանաւ խաչի քոյ զհո
գի և զմարմին իմ ՚ի պատ
րանաց մեղաց՝ ՚ի փորձութեց
դիւաց և ՚ի մարդոց անիրա
ւաց և յամ վտանգից հոգ

ւոյ և մարմնոյ. և՛։

Պահպանեա՛ ամե՛ քս՛ ած քո հովանաւ լեցի ՚ի կր՛ իմ ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի ՚ի նստիլ ՚ի տան՝ ՚ի գնալ ՚ի ճանպհ, ՚ի ննջել և ՚ի յառնել զի մի՛ երբեք սասանեցայց. և՛։

Ա՛ծ իմ, որ բանաս զձեռն քո և լնուս զամն արարածս ողորմութբ քով քեզ յանձնն առնեմ զանձն իմ դու հո-գա՛ և պատրաստեա՛ զպէտս սա հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան. և՛

Զարձուցիչ մտօր բերելոց դա-ձո՛ զիս ՚ի չար առաջնորդաց իմոց ՚ի բարի առաջնորդութն. և բևեռեա՛ ՚ի հոգւի իմ զգաստ

կեա

կայլի որ մահուն և զեր-
կիւղ գեհենոյն՝ և զսէր
արքայութեան զի զղջացայց
'ի մեղաց՝ և գործեցից զար
դարութի̃. և ողոր":
Աղբիւր անմահութեան աղբե
րացո՛ 'ի սրտէ իմմէ զարտա
սուս ապաշխարութեան ոպ̃ պո
ռնկին. զի լուացից զմեղս
անձին իմոյ յառաջ քան զե
լանելն իմ յաշխարհէս. և"
Պարգևիչ ողորմութեան՝ պար
գևեա ինձ ուղղափառ հա
ւատով և բարի գործով և
ս̃բ մարմնոյ և արեան քո հա
ղորդութ̃ն գալ առ քեզ. և"
Բարերար տ̃ր հրեշտակի
բարւոյ յանձն արասցես

 զիս

զիս քաղցրութբ աւանդել
զհոգի իմ եւ անխռովաւ անցու-
ցանել ընդ չարութի այսոցն
որք են ՚ի ներքոյ երկնից եւ'':
Յոյս ճշմարիտ քո՛ արժա-
նաւորեա՛ զհոգի իմ ուրա-
խութբ տեսանել զլոյս փա-
ռաց քոց. ՚ի կոչման աւուրն
եւ հանգչիլ յուսով բարեաց
յօթեւանս արդարոց. մին-
չեւ յօր մեծի գալստեան
քոյ. եւ ողոր'':
Դատաւոր արդար յոր-
ժամ գաս փառօք հօր՝ դա-
տել զկենդանիս եւ զմե-
ռեալս մի՛ մտաներ ՚ի դա-
տաստան ընդ ծառայի քում.
այլ փրկեա՛ զիս յաւիտե-

նա

նաչան հրոյն՝ և լուսւք արա-
րինձ զերանաւէտս կուսուՏն
արդարոց_ յերկնից ար-
քայութեդ. և ողոր'':
Ո՛ Ամենողորմ Տր՝ ողորմեա՛
ամ հաւատացելոց 'ի քեզ
իմոց և օտարաց ծանօթից
և անծանօթից կենդանեաց
և մեռելոց. շնորհեա՛ և
թշնամեացն իմոց՝ և ատե-
լեացս թողութի՛ որք աւխա
յանցանացն. և դարձո՛ զնս
'ի չարեացն զոր ունին ընդ-
դէմ. զի ողորմութե քում
արժանի եղիցին. և ո'':
Փառաւորեալ Տր՝ ընկա-
զաղաչանս ծառայիս քո՝
և կատարեա՛ 'ի բարի զխնդրն-

գործուածս իմ. Բարեխօ-
սութեամբ սրբուհւոյ Աստուածած-
նին՝ և յօհաննու մկրտչին
և սրբոյն Ստեփաննոսի նա-
խավկային՝ և սրբոյն Գրիգո-
րի մերոյ լուսաւորչին: և
սրբոց առաքելոց մարգարէից
վարդապետաց մարտիրո-
սաց հայրապետաց. ճգնա-
ւորաց կուսանաց միանձանց
և ամ սրբոց քոց երկնաւո-
րաց և երկրաւորաց. և
քեզ փառք և երկրպագու-
թիւն անբաժանելի սրբ
երրորդութեանդ յա-
ւիտեանս յաւիտենից.
Ամէն:

✤ Աղօթք Գոհաբանութեան.

Անսկիզբն ած անեղ ած
անիմանալի ած անպա-
րագրելի ած անծին ած
ամենարքայ ած ամենարա-
րիչ ած ամենարգի ած ա-
մենագէտ ած ամենարագ
ած ամենատուատ ած ամենա
մեծ ած ամենաղբիւր ած
ամենարմատ ած ամենար-
ձակ ած ամենաայց ած ա
մենայյսեղու ած ամենաազ
դու ած ամենազդիչ ած
ամենատաց ած ամենար
թուն ած ամենաբան ած
ամենաբարձրեալ ած ամե-
նաբերկրեալ ած ամենա-
բան ած ամենաբանական

 ած

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ:
ամենա[illegible] ա̃ծ ամենա-
[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible]
ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ ամե-
նա[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible]
ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ ամենա-
[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ
ամենա[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible]
ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ ամենա-
[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ
ամենա[illegible] ա̃ծ ամենա-
[illegible] ա̃ծ. ամենա[illegible] ա̃ծ
ամենա[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible]
ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ ա-
մենա[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible]
[illegible] ա̃ծ. ամենա[illegible] ա̃ծ
ամենա[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible]
[illegible] ա̃ծ ամենա[illegible] ա̃ծ

 ամե

ա̃մ անձեղէնի ա̃մ անօրի-
նակ ա̃մ .

Բարի ա̃մ բարեմիտ ա̃մ բա-
րիբնութ ա̃մ բարեաց բա-
րի ա̃մ բարեգութ ա̃մ բա-
րեբաշխ ա̃մ բարեբարոյ
ա̃մ բարեխորհուրդ ա̃մ
բարեաց պարգեւօղ ա̃մ բա-
բարեսէր ա̃մ .

Գովեալ ա̃մ գերօրհնելոյ
ա̃մ գերազանց ա̃մ գոհա-
բանեալ ա̃մ գերապայծառ ա̃մ
գեղեցիկ ա̃մ գերագոյն
ա̃մ գոյացուցիչ ա̃մ .

Դատաւոր ա̃մ դատաւո-
րաց դէտ ա̃մ դիտապետ
ա̃մ դատաւորիչ ա̃մ դատա-
նեալ ա̃մ դատաց մերոց

ա̃մ

ա̅ծ դեղ կենաց ա̅ծ դրախտա
ա̅ծ դաստիարակօղ ա̅ծ.
Երրորդութ̅ի ա̅ծ երկինք
ա̅ծ երկնաւորաց ա̅ծ երկ
րաւորաց ա̅ծ։
Զօրաւոր ա̅ծ զօրեղ ա̅ծ
զուարթնոց ա̅ծ զարդարօղ
ա̅ծ զարմանագործ ա̅ծ զարմանա
լի ա̅ծ զարհուրելի ա̅ծ։
Էակեալ և էի ա̅ծ էրա
նեալ ա̅ծ էակեան ա̅ծ էա
ցուցիչ ա̅ծ էութ̅ի ա̅ծ.
Թագաւորաց ա̅ծ թագել
ա̅ծ թողիչ մեղաց ա̅ծ թա
ղելոց յարուց̅ի ա̅ծ թշնա
մեաց սատակիչ ա̅ծ.
Ժամանակութ̅ի ա̅ծ ժամանա
նեալ ա̅ծ ժամանակօղ ա̅ծ ժա

 մա

Հայր ա͞ծ. Հօր որդի ա͞ծ
Հոգի ս͞բ ա͞ծ Հաստատ ա͞ծ
Համբերող [illegible] ա͞ծ
Հզօրագոյն ազատիչ ա͞ծ Հրաշա-
գործ ա͞ծ Հրաշափառ ա͞ծ Հե-
ռաւորող ա͞ծ Հաստատող ա͞ծ
Հաւատարիմ ա͞ծ Համագոյ-
ակից ա͞ծ ։
Ձայն ա͞ծ Ձգող ա͞ծ Ձե-
ռնտու ա͞ծ Ձայնիչ [illegible]
ա͞ծ Ձիր ա͞ծ Ձրիաբաշխ ա͞ծ
Ղեկավար ա͞ծ ղեկավարիչ
ա͞ծ ղամբարող ա͞ծ ։
Ճշմարիտ ա͞ծ Ճշմարտասէր
ա͞ծ Ճշմարտատուր ա͞ծ Ճար-
տարապետեալ ա͞ծ Ճառագայթ
ա͞ծ Ճառագայթեալ ա͞ծ
Ճոխ ա͞ծ Ճաշակ ա͞ծ Ճար
ա͞ծ

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

 [illegible]

Ջամբօղ ա̅ծ ջերմեռանդու-
թեան ա̅ծ ։
Ռահ ա̅ծ ռահվիրայ ա̅ծ ռա
տաքաշխա ա̅ծ ռատտափայլ
ա̅ծ ռեաքէն քաղցր ա̅ծ ռա
համլաժ ա̅ծ ։
Սէ̅ր ա̅ծ սրբութի ա̅ծ սաբա
ւօթ ա̅ծ սէր ա̅ծ սիրելի
ա̅ծ սահմանադիր ա̅ծ ստ-
եղծող ա̅ծ ս̅րբ ա̅ծ սոս
կալի ա̅ծ ։
Վեհ ա̅ծ վեհագոյն ա̅ծ
վայելչութի ա̅ծ վերակացու
ա̅ծ վարժիչ ա̅ծ ։
Տէր ա̅ծ տեսող ա̅ծ տիէ
ա̅ծ տուիչ բարեաց ա̅ծ
տրամադրող ա̅ծ ։
Րաբուն ա̅ծ րաբունապետ

 ա̅ծ

ա̄ծ րախարար ա̄ծ:
Ցնծութ̅ի ա̄ծ ցանկալի ա̄ծ
ցաւոց բժիշկ ա̄ծ ցօղա-
հոս ա̄ծ:
Փառք ա̄ծ փառաւորեալ
ա̄ծ փառաւահեղ ա̄ծ փառաւա
բանեալ ա̄ծ փրկիչ ա̄ծ փր
կող ա̄ծ փարթամ ա̄ծ փա
րատիչ ցաւոց ա̄ծ փառաւ
զօր ա̄ծ փառք ի բար-
ձունս ա̄ծ:
Քահանայապետ ա̄ծ քե
րօբէանիստ ա̄ծ քաւիչ ա̄ծ
քաւութ̅ի ա̄ծ քաւարան ա̄ծ
քարոզիչ ա̄ծ քննող ա̄ծ:
Օրհնք ա̄ծ օրինադիր ա̄ծ
օրհնիչ ա̄ծ օրհնեալ ա̄ծ
օրհնաբանեալ ա̄ծ:

քո սրբ և ահեղ անուանեալդ.
զօրութիւն տր ամն ամենայնի
եղիցին ազգս ազանց ժամանակս
ամէն

֎ Աղօթք վասն կապանաց դիւաց
և կախարդութեանց աղանդաւորաց. և
վս դատաստանի
աքողներուն.

ազատօղ հզօր
ամենակալն ծա-
ռայեն մերոց
հինգ նեղեալք՝ որ վս մեր
խոնարհեցար ի հայրենական
ծոցոյ և առեր մարմին ի
սրբոյ կուսէն մարիամայ, վս
մերոյ փրկութե. մնացնեցար.
ըմբռնեցար չարչարեցար.
խաչեցար և թաղեցար և

յարեար . 'ի մեռելոց՝ և
համբարձար փառօք առ
հայր . զարթո՛ զզօրութի
քո և եկ 'ի կեցուցանել
զգնս արեան քոյ տէր և
մի՛ տար զերեսլ աստծյ զքո
փրկեալս քո . և մի՛ տար ըն
կուռս չարին՝ զառաձարան
ճանդ քում որք և մի՛ ըղ
լցեալս քեզ մարմնին . և ան
դամ թողուլ 'ի կորուստ և
'ի կատարածն չարին . այլ
գթա 'ի քո արարածս արար
չանկան սիրով . տէր ողորմեա
մեզ . զի 'ի խաչ քո պարծե
լով պարծեցաք և պաշտե
լով պաշտեցաք զքեզ երկրե
լի և ամեներկրոյթ թշնամոյն .

եւ լիցի պահապան ծառայիս
քոյ ամէն ։

Զոր իշխանքն հալածին .
որք ընդ ծառայս քո մար
տընչին ։ երեւելով նշան
խաչին . աներեւոյթք կոր-
ծանեսցին .

✠ Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ Մատթէոսի ։

Ե Է միաշաբաթու անդրա
ն էր ընդ այգն Յս.
զհետ եկին նորա
կանայք երկու առաքելոցն
եւ ասէին . Տէր յիշեցաք զի մո
լորեցուցիչն այն . Եւ նոքա եկին
ի սուրբն . մատուցեալ կալան
կանայքն . եւ ասէ ցնա Յս .
Հարցանէր զնա . երթ Կափառ
նաում . ձեռն զգուշ . ասէ
ցնա այլ տէր . Յայնժամ
մերձեցաւ ցուցանէր . եւ ասէ
ըստ հրամանաց ձեռաց . եղե
ցի ձեռն . Եւ բազում աշխա
րհի . եւ առաքեաց նմա Յս եւ
ասէ . զգուշացարուք մի ար

զի

գիտասցէ: Եւ նոքա ե-
լեալ համբաւեցին զնա ըն-
դ ամ երկիրն ընդ այն: Եւ
յելանելն նոցա արտաքս ահա
մատուցին առ նա այր մի
համր դիւահար: Եւ յե-
լանելն դիւին խօսեցաւ
համրն և զարմացան ժողո-
վուրդքն և ասեն. Թէ և
ոչ երբէք երևեցաւ այս-
պիսի ինչ յիսրայէլի. Իսկ
փարիսեցիքն ասէին. Իշխա-
նաւն դիւաց
հանէ սա
զդևս:

Մարկոսի.

Եւ ել լուր նորա ընդ
ամ կողմն գալիլեաց-
ւոց : Եւ վաղվաղա-
կի ելեալ ՚ի ժողովրդեանն
եկին ՚ի տուն սիմոնի և անդ-
րեայ յակոբու և յօհաննու
հանդերձ : Եւ զզոքանչ սի-
մոնի դնէր ջերմացեալ և
վաղվաղակի ասեն ցնա վն
նր : Եւ մատուցեալ յա-
րոյց զնա կալեալ զձեռանէ
նր և եթող զնա տենդն. և
սպասաւորէր նց : Եւ ընդ երե-
կս ընդ ՚ի մտանել արեգ-
ական բերէին առ նա զամ
հիւանդս ; և զդիւահարս :

 Եւ

Այլ եւ ամ քաղաքն ժողո-
վեալ առ դրանն: Այլ
բժշկեաց զբազում հիւա-
նդս 'ի պէսպէս ախտից,
եւ դեւս բազում եհան, եւ
ոչ տայր խօսել դիւացն զի
գիտէին զնա թէ Քրիստոս է:

Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ
Ղուկասու.

Եւ եղեւ ընդ աւուր-
սն յայնոսիկ ել
'ի լեառնն կալ յա-
ղօթս, եւ հանէր զգիշերն
'ի գլուխ յաղօթսն այ: Եւ
իբրեւ այգ եղեւ կոչեաց
զաշակերտսն իւր եւ ընտ-
րեաց 'ի նոցանէ երկոտա-

ցանկս • զորս և առաջնորդեալ
անուանեալ •
Օրհնեմ զօր և զգիշերս
անուանեալ. և զամենայն
զերկրաւոր նորին, և զպահս
բոց, և զբոլորանեալս • և զբ
նիւթեղեղս • և զգաղտնութիւն
ձայն : Տ՛ր զմեղաւորութիւնս • և
զթշնամիս • և զպահպանս առ
իմեալ • և զորհնեն զիրզեան
նաշխարհաձայնութիւն : Տ՛ր զգա
զեալ լոյս և զպահպանիչ խաչ
լուսաւորիչ որ եղև խաչ նշա
նիս : Տ՛ր ի ձեռաց նորա հան
զերդ ի սրբոց մեծ բազմութիւն
և մարմնոյ առաջնորդութեան
և բազմամբ լոյս մարմնոյն
զանձն լոյս հոգւոյ բարեխօսութեան

և

յԵղմէ եւ յայնմ կողմանէ : Եւ
'ի ծովեզերէն տիւրոսի եւ
սիդոնի : Որք եկին լսել 'ի
նմանէ եւ բժշկիլ 'ի հիւանդ
ութեանց իւրեանց եւ նեղեալքն
պղծոց բժշկէին : Եւ ամ ժո
ղովուրդն խնդրէր մերձե
նալ 'ի նա զի զաւրութին բա
զում ելանէր 'ի նմանէ եւ
բժշկէր զամենեսեան :

Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ
Յոհաննու .

Յ
ետ այսորիկ տաւն էր
հրէից . եւ ել յԵմ
յս : Եւ էր յԵմ
'ի վաղարշաւանիկն աւազանին
որ. կոչի եբրայեցերէն բեթ

հեզդա

բեթհեզդայ հնգ սրահ։
Յորս անկեալ դնէին բազ-
մութն յոյժ հիւանդաց.
կուրաց. կաղաց. գօսացե-
լոց, որք ակն ունէին ջրոյն
յուզելոյ։ Եւ հրեշտակ
տն իջանէր ըստ ժամանակի
յաւազանն, և յուզէր զջ-
ջուրն։ Եւ որ նախ ՚ի շար-
ժումն ջուրցն իջանէր յա-
ւազանն. բժշկէր, ի՛նչ ու-
նելով զինչ ցաւ հիւանդութե։
Եւ անդ էր այր մի, որոյ
լը ամ էր ՚ի հիւանդութե
իւրում։ Զսա իբրև ետես
Յս զի անկեալ դնէր. և
գիտաց եթէ բազում ժա-
մանակս էր այսուհետև,

ասէ

ասէ ցնա՝ կարասցիս այդ լինել:
Պատասխանի ետ նմա Տր
ամենազն. որ ինչ զոր ասանիմ
Թէ յորժամ ձուրքն յա
զեղծն արկցէ զիս յամա
զամն և միւս ետ զամնզարկին
այլ որ զամն զիս յառաջա
գոյն հղմէ: Նաէ ցնա յա.
արի, առ զմահարիձն և զնա:
Նոյն ողջացաւ այրն. և յա
րեաւ եառ զմահարիձն իւր
և շրջէր. և էր շարգանծ յա
մուրն այլոցներ:

✠ Աղօթք կերակրահանութե
Համբարձմանն

ո կերպարանաւ ծա
ռայ ... ամենահզօր
զաւրութեամբ աստուա

հրեղէնացն տան հրեշտակա-
ան որդի. ամենայն հօր իւրոյ
նորոգեալս և մօր իւրոյ կուսու-
թեան: յորժամ ծնաւ նա յա-
րգանդէն մօր իւրոյ. ծննդեան
իւր նաև իւրեանց զեա յա-
տանուն յանձինս լինել աղաւնո
նման կերպին և հրամանն զեա
յառաջագոյն զիտանալն, և զա
տարա զկեանս աստուածային զգեստ
աստուածոց ընդ ազատութեան և զօր
նապաշտ և զօրն հաստատ
հաստատեալ աստուածութեան բարձրեալ
անձկանս երկնից ի յերկնս և
կեանս բարեգործութիւն զնա ի մի
ծնաւ. և կենի ի հրամանաւ
իւր տեառն զատանն զնա:
և զորս իւր խորհրդոց առ ծա-

 մեղքն

մայն կատարէին վարդավա
ռի: Նշանէի յապարանան
եւ առնէի զշաւիղս արեգա
կանն եւ զլուսին յերեսս իմ.
եւ երեսք իմ փայլէին իբ-
րեւ զարեգակն, եւ կատա
րէին զկամս դիւաց մեծա-
ւուրախութե, եւ էր մոլորեալ
ի գործս չարաց եւ ոչ ճա
նաչէր զԱծ, եւ զնմանս. զայ
թակղեցուցանէր յաղագս
չար արուեստին իւրոյ. Ո-
մանս աչաց ցաւ առնէր:
Ոմանս գլխացաւ առնէր
Ոմանս քամոտ առնէր
Ոմանս ջերմոտ առնէր,
Ոմանս հիւանդ առնէր.
Ոմանս յաղագաց վարէր.

 Ո-

Զօրանց զգայն յերեւացն
տանելի. Զօրանց զգիտունս
մոլորեցուցանելի. Զօրանս
ատելի տանելի իւր ազգ-ին
Զայր և զկին կռուեցնելի
և տեղ տայի զհիւանդս և
այլ բազում չարիս դիւա-
կանս առնելի ի վ՟ր երկրի.
և այնչափ հմուտ եղէ դի-
ւացն որ ոչ մնաց գործ և
ոչ խորհուրդ զոր ես ոչ
գիտացի և զբազմութի դի-
ւաց զի ոչ Ջուր որ ելանէ
յաղբերացն. այնպէս ելա-
նէին զլեքն և զառաւօտին և
խաղէին զորդիս մարդկան.
զոր տր ած հեռացուցանէ
ի ծառայէս այ. Եւ կա-

 պէտ

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

դարձոյց անարգանօք . և ա
ռեալ զերկոտասանսն զամ
ենչան զնոսա առ կերպարանս
և նա ասէ ես զօրհնուցանեմ
զնա 'ի յամս քո , և առաքեց
զ.Ք 'ի գիւղն ցն առ տասներա
նէ և նա մը աղօթելովն հա
լածեաց զնա , և այդ ս ուա
քե ց զչեն պատնգուէ , և
եգել զգիւղին 'ի կերպարանս
ծերի և պատուամ կնոջ , և զը
նացեալ 'ի դուռն մը կոյ
սին 'ի գիշերի և ասէ ոչ
դուստրիկ իմ զգիշերս ը
քեզ աղօթեցից և մնեալ
զնա առ կոյսն և աղօթեցին
զբոլոր գիշերն միաբանս , և այդա
ասէ սմին ոչ դուստրիկ 'ի

կոյ

Կուսուէ ո՛չ է վարձս ընկա-
լեալ: Նա՛ ա թէ չէր ամուս-
նացեալ. ուստի՞ էին նախա-
հարքն մարգարէքն առա-
քեալքն հայրապետաքն. Եկ
երթիցուք առ մեծն կիպրի-
անոս և ամուսնացիր, և այս
իմացեալ կոյսն որ ստնյակին
էր բանն. Եհան զնշան խա-
չին ՚ի վր մարմնոյ իւրոյ և
կնքեաց զինքն, և զդեւն հա-
լածեաց և աներևոյթ եղև
ահիւ և դողութբ և գնաց առ
կիպրիանոսա: Նա՛ կիպրիանոս
ասէ ցդեւն զի՞նչ է որ եր-
կիւղիւ դողաս և սասանիս
ասէ դեւն. տեսայ զնշան խա-
չին և երկիւղիւ դողամ և
սասանիմ: ասէ կիպրիանոս

զինչ է նշան խաչին որ զար-
հուրեցուցանէ զքեզ։ Ասէ
դևն ցկիպրիանոս. երդուի՛ր
որ ոչ ուրանաս զմեզ ես ա-
սեմ քեզ զխաչին խորհրդա-
մեր և զնշան խաչին։ և երդ-
ուաւ կիպրիանոս ի սատանայ և
ի անօրէն պաշտամանն իմոյ և
թէ ոչ ուրանամ զձեզ և զքո
կրկնակ դևն պատասխանի ետ. ըն-
միջոցէ զմեզ և ասէ. նա. ըզ
մարդ ստեղծ. ի հողոյ զա-
դամ. և ասաց երկիր պագել հրեշ
տակք և հրեշտակապետացն
երկնից պագաւ նմա ձեռագոր-
ծին խոնարհեալ աչաւքն. նա ոչ ուխտ
տարազակալեալն հպարտութեան և
ոչ խոնարհեցայ ձեռագործին երկիր պագա
զանձն ապականեցայ. ըստ ամենայն

[illegible] եւ [illegible]
[illegible] եւ [illegible]
'ի վերայ [illegible]
[illegible] : եւ [illegible]
եւ [illegible], եւ
[illegible]
[illegible]
[illegible] եւ 'ի
[illegible] : [illegible]
[illegible]
[illegible] եւ [illegible] 'ի [illegible]
[illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible] եւ [illegible]
[illegible]
[illegible] 'ի [illegible] եւ [illegible]
[illegible] 'ի [illegible] եւ [illegible]
եւ [illegible] 'ի [illegible], եւ [illegible]

ձեռն իւրով զդժոխս աւե-
րեաց և համբարձաւ առ
հայր յերկինս, և գալոց է
միւսանգամ դատել զկենդա-
նիս և զմեռեալս, և խաչին
իւրով լուսաւորեաց զամ ա-
րարածս։ Հաւատացեալքն
ուրախանան և ուրացողքն
կործանեսցին։ Այս է նշան խա-
չին զոր տեսանեմք և զար-
հուրիմք և տօնկամք և այս
կերպարանաւս ՚ի միտս իւր և
կնքեալ աւէ, Թէ նշան խաչին
աստուածային զօրութիւն ունի. այլ
խաչեալն որչափ ես առաւել։
Եւս հաւատամ ՚ի քս և ՚ի զօ-
րութիւն խաչին և յաջ հայր
ամենակալ զի նա միայն է
ճշմարիտ ած, և կուռքն

դեք են և ամէն ։ Ո՛վ աղա
ւթեաց զաւմն զիրս կախարդ-
ութեան թերոյ, և զնոսա սու-
էպիսկոպոս քաղաքին, և մի
կրոնեցոյ և ձեռնադրեցոյ
քահանայս, և զինի ամբարից
եպիսկոպոս և աղօթեաց և
ասէ. Տէր Աստուած իմ սիրեցի ըզ-
քեզ և Տէր անձնայ ՚ի ձեռն մե-
հայրենատերն Սաստեցաւ և
ջաղաթեանն կրոնին զզօրու-
թիւն խաչին քո ողորմեա Տէր
ողորմութեանն ձեռն Տէր ամենակալին
քառնեա զինս Տէր դիւաբեկօն.
աղաչեմ զքեզ Տէր վ[?]աս
ամին. Հանն զինս ՚ի զօրոյ մե-
ղաց Տէր վերամբառնա և զօրանց
եւ ՚ի զօրոյ քանդողին. Ե՛ ինչ
սինեցն զօրութեան Թշնամւոյն

ամէ զհուրն երից մանկանցն ՚ի
բաբելացւոցին հնոցին հովանաւորեր զօ-
րութի օրհնութի. և զոր յաղշն
նշանաւորեր յաւր և զերկնայականն ա-
ղանդոց. այլ ծմ այրձանելեալ
եմ զօրմ նշանագրեալն հրամանա
նաւորն այ. նշան ցեռն երկնից և
երկիր ՚ի հաստատութե ձե-
ռնց. հող զօրոյ զդառնաբու
տուցանել. ծառոյ զպտուղս
բերոնց տան, և ամ նշանաւոր
զօրն այրձանելոյն տուցեն յա
նուան անձինք երրորդութն
այ. Սրբոյ ամենայն ... զոր
գեր զ ... անձանց այ յոր
զերկն ան մերոյ. և յանուն
այն որ զ... բանիւ ...
... . անուն այ.
և ... զ... հրաշալեացն որ

Նշանեւն բժշկանեն ՚ի աղբերաց
լիս քաղաքին և յանձնան սե-
րովբէիցն որ կան ՚ի սպասա
ւորութի ուրախութեան մեզ, և զնե
ւանդասուրբ լուսյ ծածկեն զե-
րեսս իւրեանց և ոտսն. սուրբ
սուրբ. սուրբ. տէր զօրութեանց լի են
երկինք և երկիր փառաւք քո
Նորոգեմ ցուցանեմ զձեզ
ջուր ըմպեք և որոց էք առնէմք որ
եկք օգնական մեզ կենաւորութեամբ
և զաւրաւորութեամբ. Երգեմ
ցուցանեմ զձեզ սանայ ՚ի
զեղեցկութեն Նորասէր. ՚ի
փառաւորութեն գերազանցեն. ՚ի
խոնարհութեն մեզ սրբոց. և ՚ի
աշխ մեզ մխիթարութեան ՚ի պա
տարագին Մարիամ ՚ի կուսութե
զաւակն մեր Սիոնական. ՚ի յոր

դաւորութեն Նոյի. ՚ի քննութե
Մելքիսեդեկի ՚ի հաւատո
և ՚ի հիւրընկալութեն աբրահա
մու ՚ի կապուածոն սհկյ ՚ի պատ
րաստն յակովբայ ՚ի գեղեցկու
թեն յովսեփայ ՚ի համբարձ-
ձուածն եղիայի ՚ի հնազանդու
թեն Եղիսեէի ՚ի ատոխաւսաւղն
Մովսեսի ՚ի պատառմն ծովուն
Ահարոնի որ զարդարել էր
երկնային ակամբք. որ օրինա
կէր երկնային առաքելոցն քնի
՚ի քնարին և ՚ի սաղմոսն Դաւ
թի ՚ի մաստանին Սողոմոնի ՚ի
զաւ.ապանն մովսեսի և յա
ղօթսն Ահարոնեին. յամէն
ատեքն զառաքինելի զոր եատե
կուսին մարգարէաց ՚ի ծննդոն
դըն և ՚ի մկրտութեն յովհ քնի

որ մկրտեցաւ ՚ի յորդանան
՚ի յովհաննէ, և ՚ի ս̃բ հրա-
մանքն որ հրամայեաց անդը-
մողուծին թե՝ աքի՝ առ զմա
հիմա քո, և ՚ի թուչքն որ ե-
բաց զաչս կուրին, և ՚ի զա-
լուստն յոտանակաւ յէմ ՚ի
յարութին Ղազարու ՚ի մեռ-
նոււմն և ՚ի խաչելութ քոյ ՚ի
գերեզմանն և ՚ի բեւեռն քոյ
՚ի փրկեղէն պատակն և ՚ի հե-
ղումն արեան որդոյն ա̃յ որ
հեղաւ ՚ի վր ս̃բ խաչին. երդ-
մնեցուցանեմ և կապեմ և
հալածեմ զձեզ չար դևք։
Յարութքն և համբարձմանքն
քոյ, և ՚ի գալուստն հոգոյն
ս̃բոյ, և այլակէ բարութքն քոյ
որ այլակերպեցաւ ՚ի թաբօր

լեր բժշկն, որ ուտելիք հիւանդացուն
դեղք և աղաւթք և կախար-
դութիւնք, արարանց և կանանց մեր
ձեռնալ ՚ի Յո-յս այ: Նորա դիմե
ցու-ցանէին զձեռն ՚ի բանսն սն
ծ-ախելեն ՚ի կայսն անձնաւոելեն
՚ի Թագն անտղաւաւմելեն. որ
հրշտկացն զաւրհոււյնելեն. ՚ի
Թէ՛ ըրկն աուկալեն. ՚ի մաւաւնին
Սողոմոնին ՚ի կաւաւնին ավզն ձեն
՚ի աաքեոաակն Մովսէսին ՚ի
զրբաւղ մաւաւգելն Աստուծոյ.
՚ի յաղօթս Ահարոնին ՚ի ալնա
մուձունն ցանկալեն ՚ի յուք ան
նաւյ ՚ի քաւաւանոջ ալաւնա
Մովսէսին. որք աւրհնեն մաւն
կանց քեն Թեն հն սն. ՚ի յաւր
դաւյրաւեն Երկն. ՚ի հաւնաւ
ալն դրոյսն. ՚ի կաւրգն մելքն

անեղակելին. ՚ի յաւիտենականն զաշա
րժելոյն. ՚ի յանթառամն չորրեքկերպա
ւորին. Զորոյ մարգարէքն նախանշա
և խոստովանեն բանս աստուածային. Զորոյ
կերպս երք առաքեալքն աւետիսն
հաւատ կենդանին. Զորոյ աւագ և
պարգևելոյ աւետիսն հրեշտակն
եդմին ուրախ միաւոր թև արդ
ծին աւետեաց աւետիսն զուարճացեալք
ութ. ՚ի վեր նստեալ բազմեալ տէր
և տէր ամէն։ ուր այս աստուածային
տէր յոչնչեցին զհիւս և հրա
մանաւ պարսաւանի. Չորս ՚ի բարձ
մեղաց հալածեալ կերպս, և ա-
ղօթիւք լուծանին ՚ի ծա-
ռայիցս այս ամէն.
Ոգւոց մեր տէր զօրութեամբ
քո և զփրկութեան քո ասուր մեղ-
Միայ զի միայն զարթիր քո տէր
և յոյժ խորհեն խոնարհեալ քո

Երանելւոյն յօհաննու գառնեցւոյ ասացեալ առ սուրբ աստուածածինն․

Աստուածածին մայր քրիստոսի և ծնող միածնի հօր․ բարեխօս անձնեց և պարծանք ազգի մարդկան։ Հրեշտակային զօրացն երանելի և հոգեշնորհացս օրհնաբանեալ․ Միջնորդ այ և մարդկան․ Հաշտարար ընդ արարածոց․ Թագ և պսակ կուսանաց և համարձակ բարեխօս առ քն մեղաւորաց։ Մեղուցելոցս առ յն․ անձնիշխանեմ առաջի քո, և աղաչեմ զքեզ․ իբրև զինոյն ինքն զմարմնացեալն,

ի

Ի քէն։ բարեխօսեա վս իմ
առ բանն այ՝ զոր ծնար մարմ
նով. զոր կերակրեցեր զկե
րակրիչն ամ կենդանեաց ։
Մաղթեա վս իմ [illegible]
նեկեղ քո։ Կոյս [illegible] ա-
ռաքինի [illegible]
[illegible] ։ Կոյս առաքինի
[illegible] և բարեխօս [illegible]
կուսին [illegible]։ Ով կայսերական [illegible]
[illegible]։ Ով [illegible]
[illegible]։ [illegible]
[illegible]
[illegible]
և [illegible]
[illegible]։ և [illegible]
[illegible]։ [illegible]
[illegible] քո վս իմ [illegible]

ժամ չորրորդականացն. զկանխեն
նախարարութի քո առ յօհան
նէս յորժամ հեղուսեալ
կայր մշտօք ՚ի վր խաչին.
Ողջաւն արտասուան քո
զոր վտակօրէն հեղուիր,
յորժամ տեսանէիր զնա՛
վտանգեալ ՚ի վր խաչին. վս
որոյ մատնատատատան տառա
պէիր կսկծակցօծ. վս չար
չարչարանացն. վս սաստիկ ծա
րաւ՛մանն. վս ճաշակմանն
լեղւո՛յն քացախին. վս տե
սանելոյն զքոտնատանսակա
րեան իջուածն. վս իջուցա
նելոյն ՚ի խաչէն արիւնթա՛
զանդ մարմնոյն. վս դիա
զարդեալ դնելոյ ՚ի սրբ գե

❀ Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն
ընդ դիմամարտ դիւաց այս նուազ
Աղօթից և դիւահալածու չերթիւ ա
տագնապ ախտաժողովաց . և
փարատիչ .

Արդ՝ այսպիսեաց ան
բաւից հրա
շից հարդեր
ձիչ հայր ամե
նազօրեղ : Սնունդ ահա
ւոր : Ձայն աղաղակելի :
Աղաչանաց ընտանի : բան հա
մբուրելի : Զգուշացո ողջան
չելի : Յորդման սատակչի :
Լուսոյ աղբիւրնակի : Պաշտօնէ
անձնատուելի : Խնկոյն անդրա
ձելի : Օգնական անպարտելի :
Ղամբ ամենազօրելի : Տէրունի

ան

ամենահզօրին : Ամենատուին
անչափելին : Անարձրուին ան
բովանդակելին : Որքանուին
անկշռելին : Լուաւելուին ան
հասանելին : Պատճառ որ-
դոյ հայրութե այլ ունա-
խագրութեամբ :
Քու եւ ՚ի ձեռն քոյդ ամենայ
բարեբեր զօրութեդ սաստեա
տապանապոզ եւ դիմօսին տեն
դիտ ջերմոււթ, որ տպրդեւ
մուծանը մեղաց․ զի փախի
ցէ ՚ի մարդոյս․ դարհու-
րեալ ՚ի խիբարգի եւ յանբառնե
լի արենոյ․ փտալիի դաուինդ
եւ րկնաւորի սրով սրակեալ
միանդամ ՚ի մշտնջենաւորս
համայն մնորեցայց․ Եւ արդ

զպատճառելն խոնարհութե֊
տրպարզչաւելոյս խորհրդոյ՝
ամենեցուն ազգի ամենայն 'ի գործս
ցուցելով ինքեան Տէրունեաց:
Ունձինչեաց և հրամանեաց.
Հետեւեցեալ և արդարութ ա֊
ռաքելոյ 'ի չինուած ոյ խո֊
րանին զուռեր ընծայութե
ցպարապաքինն խոստովանի: Նա
Ջնջեալ մեղքն զպարտա֊
ւորս մերոյ 'ի գլխոյ մեր֊
ոյ. և զՀաւատարմութեն Հաւատնոց
Հեծուե 'ի սրբոց մերոց:
Նա ցհաստատոյն Հրամանի Հե
ղաւելոյ. զբաստատեալ աստ
ծանօթանոց ապե Հաւաչեմն Հարց
տրպարզ ազնուագոյն մեծաւ ինքն զօ
ցաչապատանոյն ինքեանն՝ ցուէն

ցն՝

ցի՝ չարին։ Եւ՛ ՚ի կողոպտանելոյ
տայրատաուր սուրբն այժմ զին
բախմանց որով զմ է րն մեծ
րնկալեալ, խաչեալ սատանային
ցի անզգամաբարոյն մահու։ Եւ՛
զի խաւարհեցոյց զպատկերն
գիտակ յամօթ զբեկն զհոգին
՚ի ծով գը բարբառեալ, ա-
պրստապերատոն աւերակի բա
րուցն բեկլեալ ՚ի կոր կոր
ծանեալ ամբ։ հեղեալ
՚ի կորուստ։ Եւ՛ զի զօրէն
ծածկեցաւ անձամբն խաւարի
յորովայնի երկրի, այսու
ամբարձեալն հօրն կենդանի
կարծեալ զօրութեամբ՝ ՚ի յա-
տուածին մահու ուծ մ
թագին սաստկութեանն յաւեալ

զի

գերանձայցէ ։ Նմա յիշեսցէ
զաւագին հարուածն անբը
ժշկական . որով մահացաւ
զեմամարտութի թունից մեր
շապին՝ կենարարն կրեալ ա
մենազօրին ։ Այ զնի ՚ի փառաւ
քն հայր ողորմութն եւր ՚ի
զավէսա որդւոյ քոյ հոգ
ւովդ որբով զայս եռաստո
վանիմք ։ ՚Քանզի ոչ պիտանի
ծի. չասով զօրութի ունի ըղ
միւա մեն՝ աւ մի խորհրդա
կանն խորութի ։ Ո. ԱԼ զանդր
կիզըն բանից անձնաւոր՝ Ը
անժամանակից հօր փառա
ծորեմք ։ Նմ քեզ միայնոյ
որ երրորդութեդ հաւատա
րապայտոնին երրորդութեդ համա

բուն

բուն անբաւժ ինն ինչքնութեն զ.
որ հաւրաւնութի զորհութի՝ զօ
րութի՝ եւ անձեռն վայելչութի
մեծութի՝ բարեփիծալ հար
թութի՝ զուգակիցին հանա
պարութ յանճառեաւն ամէն.

Նորին մաղթանք զօրաւոր ընդ
դէմ ամ չարեաց.

Ընկալ քաղցրութե տր
ամծ հզօր զգթութեա
ցօղիս զաղաչանս:
Սաստեր զկթութե՝ առ պաղա
կրաւնաւոր ոգիոք: Փարա
տեա անհնազանդութիւն զամ
թակեան ախտութիս: Նաւ
յինեն աղաւղած զանդորրել
բերել ծանրութիս: Ողորմ
տեա հնազանդ. զմահ հայցու
կրթութիս: Ըմպելեա մեղա

ყოვლთაჲ : დედოფალო ჴელ-
ჯალაბა : პატიოსნებისა ძეო-
ბისაჲ . დამბადებელო მაცხოვ-
რებაო : ტკბილსა სასოებისა .
დღესასწაულსა ღმრთისმშობელსა :
შენდა ღაღადებთ ჩუენ დღეს
ევაჲს ძენი ყოვლნი დაუძლურებულნი :
შენდა ოხრვით ტირილით . დედაო
ცრემლთა ღელთა საწუთროსათა ამას
ველსა ჰო შეწყალებულო დედა-
ოდა მძლავრთა სუფევს ჩუენ
მოწყალენი ჰო მოწყალეო თუა-
ლნი ყოველთა ცოდვილთა ჩუენსა
ზედა ჰო ღმერთო დედაო ყოვლთა
მის ძისა ჩუენისა : ჰოი ძეო
წყალობით ჰ ტკბილო ქრისტე მარი-
ამ ილოცეთ : ისმინე ჩუენ ძლიერ
დ ტკბილო ღმრთისმშობელო ჩუენო
ღმერთი ჰ ტკბილო დედა

Կայրան ամենակարողեայս ։ Այսպէս
ցեա քո կամքդ վասնու-
պետալ անձն ոգւոյս ։ Ամենայ-
գախ առաջացեա զքո շնոր-
հեալ շուէնչ մարմնոյս ։ Կա
ցուցեա շնորհական զպայր զքո
բուղ երկնայնոյ ։ Կարգեա
ցեա 'ի գիրս ընդգծեմ գի-
ճեցն դատաւ ։ Տուր հան-
գիստ բերկրութ . մահա-
հանգոյցս նկրհման 'ի խո-
րութ գիշերիս ։ Պարգեւո
սութ հայցուածոց սրբութ-
ւոյ ։ Ամենասրբի եւ տմ ընտրե
լոյ ։ Ամենախնամեալ պարգեւեա
զպատուհան անկասկած ։
Ողորմեա ամենայն բնաւից ։
Ամենակալ հօր ... զի ...
'ի Տէր կամաւ ...

[illegible]

լէ փառք յաւիտեանս ա-
մէն ։ Նուէ ըէյր պահապանս
✠ Աղօթք զօրաւոր՝ նորին սրբոյն
Կիւրիղոսի ։ ղէ ։
ԱԾ յաւիտենականն,
բարերար և ամենա-
կալ. արարողին էլ լու-
սոյ, և յօրինիչ գիշերոյ,
կեանք ի մահու, և լոյս ի
խաւարի. յոյս անյուսալեաց
և երկայնմտութիւն ապաշխա-
րողաց ։ Ով ամենաբարերարդ և ա-
միաստուածութիւն քո՝ զպարգևացս
նեա յայս զաստուածեալ մինչև
անմեռ իզ ծագուն և անմահա
արարչական, քանզի ոչ զօրէ
ծածկել զխաւար արարչին քո
խաւար գիշերոյ ։ Արդ
կրկին ծունր երկրպագութ.

տմ եղելոց՝ երկնաւորաց եւ
երկրաւորաց. եւ սանդարա
մետականաց: Որ լուեա զձե
ծուն կալելոց, եւ հայիս յա
ղօթս խոնարհաց, եւ ընդու
նիս զխնդրուածս նց. տծ
իմ եւ թգւր իմ. կեանք իմ
եւ ապաւէն իմ. յոյս իմ
եւ վստահութի իմ. յս քս
ածդ տմր: Սբղ՝ հանգու
ցեալ ՚ի հոգիս սբց. մխիթա
րութի վշտաց. եւ քաւարան
մեղուցելոց. որ զիւրեա զմամ
յառաջ քան զլինել նց. ա
ռաքեա զպահպանողականս
զօրութի աջոյ քո, եւ փրկեա
զիս յերկիւղէ գիշերի եւ
՚ի գիշերի չարէ: Եւ զի զմի

շատառակի տոսկաչի և ս͞ր քո ան-
ճանդ՝ միշտ համբուրեալ
շրթամբք հոգւոյ՝ ըղձիւն
շնչոյ. կեցցիս պահպանեալ
ընդ այնոսիկ՝ որ կարդան ըզ-
քեզ՝ ի բոլոր սրտէ։ Ա՛ռ ի
դրոշմէ խաչին. քոյոյ նշանիդ,
զոր ա͞ծային արեամբ քո
ներկեալ նորոգեցեր, և ի
նոյն շնորհ հաղորդեցուր ըզ-
մեզ մկրտեցեր, և ի փառս
պատկերի քո նկարեալ յօ-
րհնեցեր. այսու պարգեւօք
ա͞ծականօք՝ ամաչեսցի՛ սա-
տանայ. քակտեսցին մեքե-
նայքն. բարձցին որոգայթ-
քըն. պարտեսցին մարտու-
ցեալքն. պակասեսցին զէնքն.

 սայ

տայրատուքն · Մերժեցաք
Մ՟ղն · փարատեցաք խաչ՟աւքն
Մերկեցաք մառախուղն · Իմա
ղուկ՟ս քո հանգստացաք , և աղ
քո կերքեցաք · մ՟ն զէկ զթած
եա և ողորմած , և անուան
քո կոչեցեալ է ՚ի մ՟ր ծա
ռայից քոց · Ի՛ քեզ ընդ
հօր՚ հոգւոյն՟ս՟ր փառք
և իշխանութի յաւիտեանս
յաւիտենից · ամէն ։
❧ Աղօթս առ աւուրս ատա
քեալս ։

մէն հզաւակին հզօ
րի · որ մէղա զնէլ
և կենդանի · երկնա
ւոր աստուածոց խնդրի ·
ձեռ Զ այս աղէրս մեծաաացս
 նի ։

նի · Սբ Պետրոսի և Պօղո

սին · երկուց եղբարց նա

հատակացն · Յակոբոսին · Յօ

հաննէսին ձկնորսա որդւոցն

զեբեդեի · Փիլիպպոսին Բար

թուղիմէոսի · Թովմային և

Մատթէոսին · Յակոբայ Ա

լփեայ Թադէոսին · Շմաւո

նի , Մատաթէին , Երկոտա

սան Առաքելոց · Ի Քրիս

տոսակելոց · որք էն քաղ

ձանք սրբոյն մերոյ : Փըր

կչին լուսոյ յաւիտեանց ամէնց :

Եւ լիցի ապաւինութեան Տեա

ռնըմերոյ ամէն :

Գ. Պատճառք հաճախելոյ ի սբ
և գովելոյ ՟Է. Խաչին որ երևեցաւ
յԷմ կամաւոր կենդանի հաղորդելոցն·
մարմնոյն է ·

ԽԱՉՆ ՅՈՅՍ
տանջելոց յոյս :
Խաչն կուրաց ա
ռաջնորդ : Խաչն
մեռելոց յարութիւն : Խաչն
ապականաց մաքրութիւն :
Խաչն մեծ ամբարտաւանից տանձս :
Խաչն տկարացելոց զօրու
թիւն : Խաչն ախտացելոց բժշ
կաց : Խաչն քաղցելոց կերակուր
յագեցուցիչ : Խաչն մխիթարութեան
գտանելոյ : Խաչն աղքա
տաց մեծութիւն : Խաչն անյու
սից յոյս : Խաչն նաւաւորաց
նաւահանգիստ : Խաչն աղաչա

ջելոց հանգիստ: Խաչն ապա-
ւէն բազմողաց պարկեաց: Խաչն
Հայր որբոց: Խաչն մեր բաւկեցու-
ցեալ: Խաչն անխռովութեան
դատաւոր: Խաչն արդարոց
խորհրդակից: Խաչն ննջե-
լոց հանգիստ: Խաչն տղայոց
պահապան: Խաչն արանց զօ-
րու-թի: Խաչն ծերոց կատա-
րումն: Խաչն խաւարելոց
լոյս: Խաչն Թշուառաց վայել-
չու-թի: Խաչն գեղն յաւիտենա-
նականն: Խաչն [illegible]
ապաշխարու-թի: Խաչն անհնարից
[illegible]: Խաչն անօրինե-
լոց օրէնս: Խաչն միաբանեց
[illegible]: Խաչն աղաչելեաց
[illegible]: Խաչն [illegible]
[illegible]: Խաչն [illegible]

նաց պահապան։ Խաչն կու-
սանաց զգաստութի։ Խաչն
քահանայից ուրախութի։
Խաչն եկեղեցւոյ հիմն։ Խաչն
ախեղերաց զգուշութիւն.
Խաչն մեհենից աւերիչ։ Խաչն
բագնեաց կործանիչ։ Խաչն
ձեռնձեռաց ապաւինիչ։ Խաչն
հրեից զայթակղութի։ Խաչն
ամպարշտաց կորուստ։ Խաչն
տկարաց զօրութի։ Խաչն հի-
ւանդաց բժշկութի։ Խաչն
բորոտաց սրբիչ։ Խաչն ան-
դամալուծաց ուղղիչ։ Խաչն
պանդխտաց բժշկութի։ Խաչն
քաղցելոց հաց։ Խաչն ծա-
րաւելոց աղբիւր։ Խաչն
մերկաց վերարկու։ Խաչն
անբարբառաց բարեխօս ծա

ուայրեն սր̄բ ամէն։

Անուանք Սբ նշանացն որք են բաւ-
րեխօս վասն մեր։

Բարեխօսութ̄ն Յայրին
սբ նշանին. և անուր
բաւ բարեխօսին։
Նշանի վե̄ աղձի մարգելան
Սբյ կենաց խաչափայտին
Նշանի։ Ապաղակի սբ նշանին
Վարագայ սուրբ նշանին։
Ներսէսան սբ նշանին. Հաղ-
բատայ սբ նշանին։ Սանահնոյ
սբ նշանին. Քոբայրայ սբ նշ
անին. Նորբենեայ սբ նշանին.
Արգելոյ սբ նշանին. Մարա-
ւայ սբ նշանին. Պռոշեանց
բերդոյ սբ նշանին. Կէ ջրին սբ
գեղարդին. Կնատարգել
սբ նշանին. Նապառանեկց սբ
նշանին. Կոշամիրայնց սբ նշանին.

Սրբանդրէասաւազաւրքն ա̄ղ բր նշանեցն.
Յովհաննաւն ա̄ղ բր նշանեցն. Փիլի
Բարթուղիմէոս ա̄ղ բր նշանեցն. Սիմո
Նաւ ա̄ղ բր նշանեցն Ս աստուածն ա̄ղ
բր նշանեցն. Կիւրղիոսին ա̄ղ բր նշանեցն
Կոստանդինոսին ա̄ղ բր նշանեցն
Յ̄ն ոսկեբերանին ա̄ղ բր նշանեցն.
Սրբոյ Նահատակաց ա̄ղ բր նշանեցն
Կուսանացն եւ ամենայն սրբոց ա̄ղ բր նշա
նեցն. Հայրապետաց եւ կուսանաց
ա̄ղ բր նշանեցն. Հրեշտակաց ա̄ղ
բր նշանեցն. ա̄ղ ի զօրութեանն
յամենայն սրբոց. Վարդապետաց
ա̄ղ բր նշանեցն. Հոգւոյ ա̄ղ բր նշա
նեցն. Կուսանաց ա̄ղ բր նշանեցն.
Միաբանաց ա̄ղ բր նշանեցն. Հօր
ամենայն սրբոց ա̄ղ բր նշանեցն. Սու
րբ ա̄ղ բր նշանեցն. Սուրբ ա̄ղ
բր նշանեցն. Կոյս մայր ա̄ղ բր նշ

ջանացն որք ընդ հանուրք
ախտեզերս իցեն. որցին մըք
և արժանաւոր աղօթիւքն
և անբարբառ բարեխօսու-
թեն աղաւթս ծնողիս քո ։

Հրաշագործութիւն Քրի
Զոր ասար.

Եւ Յս բժշկեաց ՚ի
ժողովրդենէն բա-
զում հիւանդս. լու-
սաւորեաց զկոյրս հալածեաց
՚ի մարդկանէ զդեւս. սրբեաց
զբորոտս. կանգնեցոյց զանդա-
մալոյծն որ ՚ի բեթհեզդայ
անձկեալ դնէր ԼԸ տարի.
և յարոյց ՚ի մեռելոց զչո-
րեքօրեայ մեռեալն. և
այլ անթիւ բազմանշանս և
հրաշագործութիւնս արար.

նոյն ողորմութե՞ն իւրով
հեռւի արարացէ ՚ի մէնջ.
զգլխացաւն. աչաց ցաւն
ականջացաւն. ակռայից ցա
ւըն. սրտացաւն. մէջաց
ցաւն. կշտացաւն. փորա
ցաւն. ծնկացաւն. և ամ͞ն
ցեղ ցաւոց ազատեսցէ՝ օգ
նական և պահապան լիցի
ծառայիս ա͞յ   ամէն:

Աղօթք վ͞ս թշնամւոյ և այլ որ ոչ
մերձենայ ՚ի ծառայս ա͞յ.

Տէր յ͞ս ք͞ս. ամենա
զօր ողորմած. լեր
պարիսպ և ազատարար
հզօր յերեսաց թշնամոյն
զի ա͞ծ մարդասիրութեան
կարօղ ես ցերեկ և ի գիշերի ա͞ծ զի
ամենայն չարեաց որ ՚ի ծը

Նուաճողս կանանց տղայկանէ
զորհնութեցուցանելով այլ ք
կոչեցան զճշմարտութիւն երևե
մամբք պէս պէս ախտիւք
թմբրութ(ե)ան խելագնացս առ
նելով. և որ ինչ հաղթեցն ո
ցին իցեն չարաձևոր որո_
գայթք. հեղբերայլ հալածեա
ցին ի գեհեան տառապեսոյ
Ամէն:

Վերստին յաճեցուցած կրկին հե_
տաւ՝ նաւինի հակոբի. առնոյն ա_
զերս մաթեուսայ բանն Ի երդ
սասուեց խօսք ընդ ...
բան. ...:

Ծ և ... ...նք և
...
մամ. զթամ.
հոգս. երկայնա

միտ · անմոխակելի · միայնա-
կեր · անճառագունթ · պարգևե-
ճառ · փրկիչ օրհնեալ ·
գովեալ բարերարանն է: Դա-
րան ամբոխումն պատուապարան
վտանգումն · առաջնորդու-
թն բարի · առանց խաւա-
րի ճառագայթ · քաւիչ մե-
ղաց · ողջունագործ վերնոց ·
անհասանելեաց երկնայից · ան-
մատչելեաց հպաւորաց · ան-
քննութն է · անեղն քա-
հանայապետնեալ նորոգն · և
հօր քո զմեզ քեզ հօրն և
ահաւորին, և հոգւոյն ան-
ճառելին և է քեզ երկրպագա-
գեմք ըղաց փառս և պաշտօն գո-
հաբանութն յաւիտեանս ամէն

վ՛երստին յաւելուծած երկին հե
ծուն՝ նորին հակող: սա նոյն ա
ղէրս մաղթանաց բանիւ ՚ի խորոց
սրտից խօսք ընդ մեզ
բան. Դ.

որհնեալ ես ած
երկնաւոր, մի-
այն տէր ըզքեզ, տր
ամենակալ. մեծութիւն ահեղ.
գթութիւն օրհնաբանելի. սուրբ
միութիւն խոստովանելի. բարե
րարութիւն երկրպագելի. խնա
մակալութիւն պաշտելի. մար
դասիրութիւն ասնելի. պահպա
նութիւն խնկելի. բարձրեալ
անքննին. մերձաւոր կամա
րար. աղաւէլն անկարակամե
լի. մխիթար սրտից. փառա

տիք

անէ մշտայց · աղաչեմ ինէ ցա
ւոց · սպասաւորու մ հաստու—
թեց · բարձումն պարտեաց ·
փախարկէմ կարեաց · կարգա
ճոռբէ կրեց · յարմարէ բա
նից · սանձարկու լեզուի ·
շռլ֊ագրու իմ չշղյ · կապու—
ցէ հաղագի · ամփոփէ
խորհրդ ս · կրթարան կա
մաց · արձանագրու ցէ յուզ
մանց · հանդարտութ մրբբ
կաց · խաղաղու ծփանաց ·
որ ունիս զթեւս ամենաբո
թեաց իշխանութեանկանիս, և իման
սու նուաձեալ աղքեզ
գարձու ցանե ա:
2 Գոհաբանեմ մշտա երախ
տաւոր, որ հեղուր անհպակր
սուն երկպայծառաւ հիմ

զիս [illegible] հրա
[illegible]՝ [illegible]. Թէպէտ և
[illegible] հանդերձեալ, [illegible]
[illegible]. [illegible]
հայր և [illegible]
[illegible]. [illegible]
որ [illegible]
[illegible] ի [illegible].
[illegible]
հանէ, որ ոչ [illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible], [illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible] հանդերձ[illegible], որ ոչ
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible], որ [illegible]

տուանց փոխատրութե մերկա
նաց. առաւաւտուն անմնախոտե
ձեւլի, որ քոյլին մեռնորութե
զանիաբդ նիւթ հողայո ձա
խացուցանես. Պայծառութե
անսաւոնլեր, որ ձառաւդայ
թիւք ոհեղ բարձրութե
պայրածածկեալ զթշնառա
կրկին բարդածոն աշնես.
Իմանիս մեղանաց բազմաց,
որ զհերքերպա ՚ի մերկութէ ա
ռաջնոյն պայծառութեն նոր
զեալ՝ վերստին վայելչա
ցուցանես. Հմարան որ զեր
բաձար առ ՏՐՆ անբաւ զեր
բանգրադրձութի յանէս յա
ռաջեալ. եւ փառաւորութե
ան իսոսաւագն կողմն վայելչա.
երանութի անձկայլի, յոր ըղձ

կենդանութեան ընծայող լուսաւորեաց
և առաքեալս, զի զքեզ գո
վեսցեն՝ կենդանին ի Մանք անփո
խարէլեցն՝ առ ի քաւութիւն զե
րոյս փրկագործել ամենազօրութեամբ
ըն. անմահութեան զմեզ կենաց,
որ և մեռելոց՝ ընծայես եղ
ծելոց տանես զօրացուցելս:
Ամենասուրբ Հոգի անճառելի
ըն, որ զհոգիս կերպեայն, և
զհոգևոր հասնելոյն, և զծա
ռայս զաւրանց ծառայելն,
ի թևաթափ ամբարտաւանութեան չէ
թամանութեան անպարսաւ յա
ղաւթիւն: Ամենայն աւ
Համազգայնութիւն, յորում
մարդկան ...
ծանս է խաղաղացն:

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.
FL0020590